

ด่วนมาก

ที่ มท 0313.4/ว 667

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

12 มีนาคม 2545

เรื่อง การช่วยเหลือประชาชนกรณีเกิดสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.4/ว 2508 ลงวันที่ 6 กันยายน 2544

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดอุทกภัยทั้งในขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุโดยให้นางบประมาณที่ตั้งจ่ายไว้แล้ว หรือเงินสะสมไปดำเนินการช่วยเหลือประชาชนดังรายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะนี้ประชาชนกำลังได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์ความแห้งแล้งทำให้ขาดแคลนน้ำ เพื่อการบริโภค อุปโภค ตลอดจนน้ำเพื่อการเกษตร จึงจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือโดยเร็ว และในโอกาสต่อไปก็อาจจะเกิดสาธารณภัยอื่นๆ ขึ้นอีกตามช่วงฤดูกาล ในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และมีหน้าที่ป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ประกอบกับเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนได้รับรู้ถึงปัญหาความต้องการของประชาชน และมีงบประมาณของตนเองที่สามารถให้การช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือประชาชนกรณีเกิดสาธารณภัย ดังนี้

1. การจัดเตรียมงบประมาณก่อนเกิดเหตุ

1.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดังงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินสำรองจ่ายให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยตลอดปีและให้นำเงินสำรองจ่ายไปใช้จ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้นหรือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนรวมเท่านั้น

1.2 จัดตั้งงบประมาณเพื่อการป้องกันสาธารณภัยไว้ล่วงหน้า เช่น ขุดลอกคูคลอง ทำนบ เขื่อน ฝาย เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง จัดหาถังน้ำ ใองน้ำ ให้แก่ราษฎรเพื่อเก็บกักน้ำสำหรับการบริโภค ดั่งงบประมาณเพื่อการจัดหาผ้าห่ม ยารักษาโรค สำหรับกรณีเกิดภัยหนาว ดั่งงบประมาณเป็นค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นสำหรับรถยนต์ของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่นำน้ำ หรือเครื่องอุปโภค บริโภค ไปแจกจ่ายราษฎรตามที่หน่วยงานนั้นร้องขอ เป็นต้น

1.3 จัดทำแผนโครงการและจัดตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณ เพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2543 ซึ่งแจ้งให้ทราบแล้ว ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313.4/ว 3050 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2543

/1.4 ให้ผู้ว่าราชการ ...

1.4 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณากำหนดวงเงินที่ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถยืมเงินสะสมไปใช้ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 82 วรรคสอง

2. การให้ความช่วยเหลือในขณะเกิดเหตุ

2.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณานำเงินสำรองจ่ายซึ่งได้ตั้งงบประมาณไว้แล้วไปใช้จ่ายเป็นลำดับแรก หากเงินสำรองจ่ายมีไม่เพียงพอก็อาจโอนงบประมาณที่เหลือจ่าย หรือยังไม่มี ความจำเป็นต้องใช้จ่ายไปเพิ่มจ่ายได้โดยอนุมัติของคณะผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบงบประมาณ ฯ ข้อ 26

2.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อแจกจ่ายให้กับราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนตามงบประมาณ ที่ได้ตั้งจ่ายไว้แล้ว ตามระเบียบพัสดุที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจัดหาโดยวิธีตกลงราคา ในกรณีของ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในวงเงินครั้งละไม่เกิน 100,000 บาท โดยให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการซื้อหรือจ้างไปก่อนแล้วรีบรายงาน ขอความเห็นชอบต่อผู้สั่งซื้อหรือสั่งจ้าง ตามระเบียบพัสดุ ฯ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ข้อ 32 วรรคสอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อ 25 วรรคสอง ทั้งนี้ อัตราค่าใช้จ่ายให้ถือปฏิบัติ โดยอนุโลมตามหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

2.3 หากมีงบประมาณไม่เพียงพอแก่การใช้จ่ายเพื่อการช่วยเหลือประชาชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นก็อาจยืมเงินสะสมในส่วนที่เก็บรักษาไว้ไปดำเนินการแก้ไขปัญหาฉุกเฉินที่มีสาธารณภัย เกิดขึ้นตามวงเงินที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด ซึ่งอำนาจอนุมัติเป็นของผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 82 วรรคสอง ทั้งนี้ จะต้องกันเงินสะสมไว้ สำหรับจ่ายเป็นเงินเดือนค่าจ้าง ค่าตอบแทน ไม่น้อยกว่าสามเดือนและต้องตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายยืมสะสมให้ครบถ้วนในคราวงบประมาณรายจ่าย ครั้งต่อไปหรือในปีงบประมาณถัดไปด้วย

2.4 สำหรับการจัดหาวัสดุ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการบริโภค องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหาวัสดุ ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ สำหรับผลิตน้ำสะอาด เพื่อบริการ ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท 0313.4/ว 2305 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2543 และกรณีหน่วยงานราชการต่าง ๆ นำน้ำหรือเครื่องอุปโภค บริโภค ไปแจกจ่ายราษฎรก็ให้ พิจารณาสันนิษฐานงบประมาณเป็นค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นตามที่หน่วยงานนั้นร้องขอด้วย

3. การให้ความช่วยเหลือหลังเกิดเหตุ

3.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการช่วยเหลือประชาชน กรณีเกิดสาธารณภัย เพื่อสำรวจปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน

3.2 กรณีที่ยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ที่ประสบสาธารณภัยต่อไป ให้ตรวจสอบงบประมาณรายจ่ายในปัจจุบันว่ายังมีงบประมาณ เพื่อการช่วยเหลือ

/ประชาชน ...

ประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยอีกหรือไม่ หากมีไม่เพียงพอให้พิจารณาโอน/แก้ไข เปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการที่มีความจำเป็นน้อยกว่ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

3.3 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ ประชาชนในพื้นที่ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในด้านของภารกิจและวัสดุ อุปกรณ์ที่นำไปช่วยเหลือ

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ส่วนการคลังท้องถิ่น

โทร. 0-2222-5854, 0-2222-7832 ต่อ 27

โทรสาร 0-2223-6740

ที่ มท 0313.4/ว. 2508

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท. 10200

6 กันยายน 2544

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดอุทกภัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด (ทุกจังหวัด)

- อ้างถึง 1. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313.4/ว 3050 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2543
2. หนังสือกรมการปกครอง ส่วนมาก ที่ มท 0313.4/ว 1483 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2543
3. หนังสือกรมการปกครอง ส่วนมาก ที่ มท 0313.4/ว 1710 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2544

ตามที่ได้เกิดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่หลายจังหวัด ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สินและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม นั้น

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อให้การช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ผู้ประสบภัยเป็นไปด้วยความรวดเร็ว กระทรวงมหาดไทยจึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดอุทกภัย ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนในขณะที่เกิดเหตุ

1.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณานำเงินสำรองจ่ายซึ่งได้ตั้งงบประมาณไว้แล้วไปใช้จ่ายเป็นลำดับแรก ซึ่งอำนาจการอนุมัติให้ใช้เงินสำรองจ่ายเป็นของคณะผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 19 และหากเงินสำรองจ่ายมีไม่เพียงพอก็อาจโอนงบประมาณรายการที่เหลือจ่ายหรือยังไม่มีควมจำเป็นต้องใช้จ่ายไปเพิ่มจ่ายได้โดยอนุมัติของคณะผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบงบประมาณฯ ข้อ 26

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจยืมเงินสะสมส่วนที่เก็บรักษาไว้ไปดำเนินการแก้ไขปัญหาคณณณเงินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้นตามวงเงินที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด ซึ่งอำนาจอนุมัติเป็นของผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 82 วรรคสอง ทั้งนี้ จะต้องกันเงินสะสมไว้สำรองจ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าสามเดือน และต้องตั้งงบประมาณชุดใช้เงินยืมสะสมให้ครบถ้วนในคราววางงบประมาณรายจ่ายครั้งต่อไปหรือในปีงบประมาณถัดไปด้วย

/ 1.3 ให้ห้องค์ ...

1.3 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาพัสดุเพื่อช่วยเหลือประชาชน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 องค์การบริหารส่วนตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 แต่หากเกิดกรณีจำเป็นเร่งด่วน ก็อาจจัดหาพัสดุ โดยวิธีตกลงราคา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัย เช่น ยารักษาโรค ผ้าห่ม วัสดุอุปโภคและบริโภค เป็นต้น โดยกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลในวงเงินครั้งละไม่เกิน 100,000 บาท ขององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท โดยให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการซื้อหรือจ้างไปก่อนแล้วรีบรายงานขอความเห็นชอบต่อผู้สั่งซื้อหรือสั่งจ้าง ตามระเบียบพัสดุฯ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ข้อ 32 วรรคสอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อ 25 วรรคสอง ทั้งนี้ อัตราค่าใช้จ่ายให้ถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

2. ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือหลังเกิดเหตุ

2.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการช่วยเหลือประชาชน เพื่อสำรวจปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน

2.2 ตรวจสอบงบประมาณรายจ่ายในปีปัจจุบันว่ามีแผนงานโครงการเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไว้หรือไม่ หากไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ให้เสนอคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณี พิจารณาโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการที่มีความจำเป็นน้อยกว่ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือนร้อนของผู้ประสบภัย

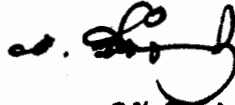
2.3 กรณีที่ดำเนินการตามข้อ 2.2 แล้ว ยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่อไป ให้จัดทำแผนงานโครงการให้ความช่วยเหลือและบรรจุในงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยเป็นค่าวัสดุหรือครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น วัสดุซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ค่าวัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัย เป็นต้น โดยอัตราค่าใช้จ่ายให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1.3

2.4 การดำเนินการตามข้อ 2.1 – 2.3 ให้ใช้แนวทางตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2543 ซึ่งได้แจ้งให้ทราบแล้ว ตามหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท 0313.4/ว 3050 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2543

3. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในด้านของภารกิจและวัสดุอุปกรณ์ที่นำไปช่วยเหลือ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยยุทธ วิชัยดิษฐ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โทร. 0-2226-0531-4 ต่อ 25

โทรสาร 0-2223-6740

10๓๕๕๕